

radio telegrafen

MEDLEMSBLAD FOR
RADIOTELEGRAFISTFORENINGEN AF 1917

NR. 2 2013

96. ÅRGANG

Fødselsdage

JUNI

4. juni 4817
50 år. Lennart Thode Jensen
Egegade 10, 1. tv.,
2200 København N
8. juni 3686
60 år. Per Lykke Christensen
Toftebakken 4
3790 Hasle
16. juni 2600
70 år. Keld Ejner Olsen
Filippavej 44 B, Hundstrup
5762 Vester Skerninge
27. juni 2964
70 år. Jørgen Fink Petersen
Violvej 3
9990 Skagen
27. juni 3167
70 år. Niclas Johan Danielsen
Tradargøta 20
FO-160 Argir

JULI

19. juli 5281
50 år. Susanne Rasmussen
Grønlandsparken 266 F
6715 Esbjerg N
24. juli 1185
85 år. Sigurd Bøje Larsen
Stenløkken 53
3460 Birkerød
27. juli 1233
85 år. Cyril Willy Svensson
Kirkegade 3 Q
9460 Brovst
31. juli 3983
60 år. Per Estrup Nielsen
Timianløkken 4
3700 Rønne

AUGUST

1. august 1433
85 år. Erna Jensen
Basværd Hovedgade 146, 1. lejl.3
2880 Bagsværd
5. august 1972
75 år. Jens Andreas Jensen
Holmslands Klitvej 32
6960 Hvide Sande
9. august 4767
75 år. Ole Baadsgaard Pedersen
Vagtelvej 11
3460 Birkerød
20. august 4626
50 år. Jonna Merete Bæk
Agerbovej 2, 2.tv.
2800 Kongens Lyngby
25. august 3662
70 år. Peter Wilhelm Pauch
Masten 80
3070 Snekkersten

SEPTEMBER

1. sept. 2896
70 år. Poul Ravn Agergård
Solvej 12
5700 Svendborg
16. sept. 3595
75 år. Arne Vie
Lykkebækparken 71
4600 Køge

Foreningen ønsker tillykke!

radio telegrafen

Medlemsblad for
Radiotelegrafistforeningen af 1917

Nr. 2
Maj 2013
96. årgang

ISSN: 0033-8508

Redaktion:

Jan Preisler
(Ansvarshavende)

Udgiver:

Radiotelegrafistforeningen af 1917
Gl. Køge Landevej 55, 5.sal
2500 Valby
Telefon 33 14 19 17
Girokonto: 540 - 1917
Netbank: 43105401917
E-mail: raf1917@post.tele.dk
www.raf1917.dk

Oplag:

650 eksemplarer

Telefontid:

Tirsdag & Torsdag 11.00-14.00
Anden tid kan aftales pr e-mail

Kontoret i Grønland:

Telefax 32 95 99

Formand:

Carol Ann Thrane
Tlf.:38 71 40 88

Forretningsfører:

Vagn Klovborg
Tlf. 56 63 09 59

Redaktion & layout:

Bodil Laursen og Jan Preisler

Produktion:

Special-Trykkeriet Viborg a/s
Livøvej 1,
8800 Viborg - Telefon 86 62 40 33

Forsidebillede:

Kronborg Slot
Styrelsen for slotte og kulturejendomme
Foto:
Thomas Rahbek

1. maj 2013

Sorrig og glæde.....

I dag er det 1. maj, vejret er godt, for solen skinner og det er nogenlunde så varmt, som man kunne forvente. Jeg håber de får en god dag i parken og andre steder, hvor dagen fejres ”med maner”.

Derfor har jeg besluttet mig for at opregne et par positive ting, sådan lige her.

Den bedste nyhed, som jeg lige kan komme i tanke om, må være, at de 6 sømænd fra Leopard endelig er blevet frigivet fra deres forfærdelige, lange fangenskab. Heldigvis er Søfartens Ledere allerede på banen, og jeg håber, at man fra denne forenings side kan påvirke de rette myndigheder til at få skærpet kravene til udrustningen og sikkerhedsforanstaltningerne på de skibe, som er nødt til at sejle de steder, hvor det ikke kun er havet, man skal frygte men også nogle af de andre søfolk.

En anden positiv ting er, at lærer-bojkotten nu er afsluttet. Uden at holde med nogen i denne sag (jo, selvfølgelig holder jeg da med lærerne), så håber jeg, at den et eller andet sted har været til nytte for nogen og at eleverne, især dem, der skal til en afsluttende eksamen om få uger, klarer sig igennem skærene.

Desværre er der jo også nogle negative ting (men sådan er livet jo, påstås det).

Frihedsmuseet brændte og i skrivende stund, mener eksperterne, at der er tale om en påsat brand. Frygteligt trist, både at museet brændte men også, hvis en eller anden har tændt ilden af politiske årsager. Det synes jeg ville være det værste.....museet er efter min mening en ”fuldstændig naturlighed” i forhold til at mindes de onde år (som jeg qva min unge alder heldigvis ikke oplevede, men som mine forældre har fortalt mig en del om) men også i forhold til at mindes alle de mennesker, som deltog i frihedskampen på den ene eller anden måde. Godt at så meget af inventaret og så mange af museumsgenstandene blev reddet. Nu må vi håbe – **og forvente** -, at museet bygges op igen og på samme sted.

Noget andet negativt, som jeg må nævne her er, at mit ”kære firma FE” igen i ”spareriets” navn har måttet afskedige en række af mine gode kolleger. Desværre er jeg personligt kommet til at mærke effekten af dette ”sparereri”.....jeg håber inderligt, at ledelsen har konsekvensberegnet denne afskedigelsesrunde.

God sommer til alle

Carol Ann Thrane

Carol Ann Thrane
Formand

CO10:

Det er aftalt med CO10, at man afventer forhandling om organisationsaftalen til efter indgåelse af CFU forliget.

Tilbud på on-line it-kursus til RAFs medlemmer:

FTF's oprindelige tilbud på on-line kursus til medlemmerne af FTF's organisationer lød for godt til at være sandt og det viste sig da desværre også, at være behæftet med fejl. Da vi fik det rigtige tilbud, viste det sig at være alt for dyrt, så FU besluttede at afslå tilbuddet.

Henning Poulsen
Næstformand

Ankenævnet for Søfartsforhold:

Henning Poulsen tilmeldes som ekspert i kommunikationsforhold.

Søfartens Mindefond:

Der er stillet forslag om ophævelse af fonden, da der ikke mere findes personer, som er omfattet af den personkreds, der kan komme i betragtning til ydelser fra fonden. FU afventer videre i sagen.

Foreningens kontor:

Det fungerer stadig fint med foreningens telefontid pr. 1. januar 2013 tirsdag og torsdag 11-14.

Valg til repræsentantskabet 2014-2018:

Tilmeldingen af kandidater er afsluttet og nu følger selve valget.

Ved redaktionens afslutning var ikke alle kandidaters præsentation/indlæg nået frem, disse vil blive lagt på foreningens hjemmeside!

Jørgen Lund-Ertel

Nyt fra kontoret

Lyngby Radio søger radio-medarbejdere.

Nærmere oplysning ved henvendelse til foreningens kontor eller Helle Willadsen
Lyngby Radio telefon 66634821.

Karl Erik Birkholm

Nyt fra Grønland

Intet at berette

Jørgen Andresen Jensen

**Hold øje
med foreningens
hjemmeside !**

www.raf1917.dk

**Ønsker du
Radiotelegrafens
tilsendt som PDF-fil ?**

**Venligst kontakt
foreningen
på vores E-mail:**

raf1917@post.tele.dk

Kandidater til repræsentantskabet 2014 -2017

Karl Erik Birkholm

Medlem nr. 5133

Jeg har indvilget i at blive opstillet til Repræsentantskabet for Radiotelegrafistforeningen af 1917 for perioden 2014 til 2018. Jeg vil arbejde for at vi bibeholder foreningen som fagforening længst muligt. Vi skal have bremset medlemsnedgangen og have tilført nye medlemmer.

Jeg har deltaget i flere forhandlinger i gennem mit medlemskab af foreningen og vil gøre mit bedste for, at vi får nogle fornuftige stigninger ved de kommende forhandlinger.

Henning Poulsen

Medlem nr 3878

Jeg arbejder i radioekspeditionen på Lyngby Radio, hvor jeg blev uddannet som radiotelegrafist i 1970.

Før da sejlede jeg som gnist i 5 år bl.a. i Olauline og i Lauritzen og til sidst i Skou. Derefter blev jeg ansat i det daværende Radioingeniørtjenesten, som senere kom til at hedde Tele-inspektionen og senere It- og Telestyrelsen, hvor jeg var i radioinspektionen og senere i den maritime afdeling i 25 år.

Herefter blev jeg hentet til Lyngby Radio, hvor jeg nu har været i næsten 13 år som radioekspedient og underviser til SRC radiocertifikatet, ligesom jeg er censor for Søfartsstyrelsen ved de prøver, der afholdes for opnåelse af radiocertifikat.

Jeg er p.t. næstformand i Foreningen.

Jeg ønsker at Foreningen runder de 100 år som selvstændig fagforening. Det kræver dels en stram økonomistyring, men også at Foreningen benytter sig af alle moderne elektroniske hjælpemidler og måske

også, at medlemmerne udviser en aktiv frivillig indsats, både for foreningen, sig selv og andre medlemmer.

Foreningen skal være i stand til at yde den nødvendige service til vore medlemmer på samme måde, som i andre af vore „nabo-foreninger“

Det sidste repræsentantskab pålagde foreningens forretningsudvalg at udarbejde en plan for Foreningens fremtid, og den skal naturligvis udarbejdes.

Det næste repræsentantskab må have så megen rygrad og ansvar, at man kan tage stilling til planen og om nødvendigt evt. iværksætte foreningens nedlæggelse i tæt dialog med medlemmerne.

Efter min mening, vil vi stadig udgøre en vigtig del af arbejdskraften på flere større arbejdspladser, såsom forsvaret, TDC og på Grønland, men der skal snarest tages hul på diskussionen om Foreningens nære fremtid og senere evt. nedlæggelse, samt en åben og ærlig snak om nærmere samarbejde evt. sammenslutning eller overgang til andre fagforeninger. Der findes flere funktionærgrupperinger, hvor små fagforeninger kan være med i et samarbejde og samtidig forblive selvstændige, hvis det bliver beslutningen.

Jeg er imidlertid tilhænger af at afslutte Radiotelegrafistforeningen efter 100-års festen og derefter gøre rent bord og hjælpe de resterende aktive medlemmer over i andre foreninger.

Jeg har svært ved at se, hvordan vi - med de, til den tid, få aktive medlemmer tilbage - kan gøre nogen indflydelse gældende i forhandlings-situationer. Men jeg vil da være lydhør.

Derefter mener jeg, at vi kan stifte en slags platform for de „passive“ medlemmer, feks kaldet „Radiotelegrafiens veteraner“ eller sådan noget. Med

platform mener jeg også samlingspunkt for de små foreninger, der er i dag i Foreningen dvs. DFDS-telegrafister, Wendelboe-telegrafister, Fanøtelegrafister, QPF, Danmarkshavnerne etc. etc.

Der må også tages fat på at bevare/nedskrive/dokumentere den historiske del af vor virksomhed. Måske videreføre bogen „75 år på bølgelængde“, og måske få de sidste numre af medlemsbladet printet ned på en DVD for dem, der ikke selv kan hente dem fra Foreningens hjemmeside.

Carol Ann Thrane

Medlem nr. 3389

Hvorfor jeg ønsker at opstille til valget som medlem af RAF1917's repræsentantskab:

Som mangeårigt medlem af RAF 1917, nuværende formand og tillidsrepræsentant er det min faste overbevisning, at foreningens medlemmer er bedst tjent ved, at foreningen fortsætter som selvstændig fagforening.

Jeg mener ikke, at tiden er kommet til endog at overveje en sammenlægning med andre (gode) fagforeninger og hermed opløse foreningen.

Formålet med vores forening er, at yde medlemmerne den samme gode service som hidtil, og så længe dette er muligt, ser jeg ingen grund til ikke at fortsætte som hidtil.

Jeg arbejder for og vil, så længe det er muligt, arbejde for, at ”alt bliver som før”, naturligvis under hensyntagen til den naturlige udvikling, herunder det dalende medlemstal.

Radiotelegrafistforeningens fremtid

Har Raf i det hele taget en fremtid ?

Som menigt medlem af denne forening mener jeg ikke at foreningen har nogen fremtid som selvstændig fagforening ret meget længere end til udgangen af 2017!

Medlemstallet vil simpelthen være for lille til at foreningen vil have nogen indflydelse. Det mærkes jo allerede i dag bl.a. ude på Lyngby Radio, hvor telegrafisterne kun udgør en lille tredjedel af medarbejderne. Resten er Dansk Metalfolk og Dansk Metal er den „tunge“ fagforening i TDC i dag og har det altafgørende ord.

Økonomisk så giver RAF jo allerede i dag underskud i driften, men vi kan holde den gående nogle år endnu på bonus fra bl.a. livsfor sikringerne – uden at skulle ud i at gøre større indhug i selve formuen, herunder sommerhusene.

Men hvad så derefter ?

Man kan jo ikke sige, at der er en livlig debat kørende, for jeg har ikke set et eneste indlæg om foreningens fremtid. Medlemmerne er totalt mundlamme. Godtnok er vi en uddøende race, men helt afdøde er I da ikke. Der er da god søgning til veteran sammenkomsterne har jeg set. Og telegrafister mødes da hele tiden med kolleger eller tidligere kolleger fra snart den ene skole og så den anden skole eller tjenestested/rederi.

Men er det så sådan det skal fortsætte? Med at en eller to initiativrige mennesker sætter sig ned og får samlet en flok, som så mødes en gang i mellem...

Hvad så med sommerhusene? Personligt mener jeg at de skal sælges, fordi det er et fåtal af foreningens i alt ca. 450 medlemmer, som bruger dem, og de er ret dyre i vedligeholdelse. Pengene skal så fordeles mellem alle medlemmer –

ikke kun de aktive – alt efter anciennitet.

Jeg er ikke tilhænger af at lave en fond til sommerhusene, henset til det lave antal brugere, og fordi den kun vil holde en ret begrænset årrække (vi er jo ikke årsunger mere), og fordi en fond skal administreres og husene vedligeholdes.

Det kan da godt være at en flok af foreningens medlemmer vil gå sammen og købe et hus, måske endda til en god pris, men dem om det.

Altså hvis jeg skal konkludere:

- 1) Brug pengene på en overdådig 100-års fest (lej feks en af DFDS's færger med krydstogt og det hele)
- 2) Opsig hovedaftaler og overenskomster og lav aftaler med andre fagforeninger, som kan overtage de få resterende medlemmer
- 3) Realisér foreningens formue, incl. sommerhuse, og del pengene ud til medlemmerne efter anciennitet.

Derefter kan de, der vil, jo lave deres egne små foreninger, måske kunne RAFs hjemmeside holdes gående af de største af foreningerne som en slags informationsrum, eller facebook kunne bruges.

Men forretningsudvalget skal lave en plan, som skal vedtages af repræsentantskabet og derefter føres ud i livet.

Og så er det ellers tak for den gang, den epoke !

Ligesom med Kap Horn sejlerne, med sejlmaergerne, med bødkerne og tækkemændene.

Vi skal bare glæde os over at have været der og været med og så ellers mindes.....

Med hilsener fra
Medlem 3878
Henning Poulsen, p.t. Lyngby Radio

Tanker om foreningens fremtid

Den dag, hvor foreningen overlader forhandlingsretten til en eller flere andre fagforeninger, kan der ske en omdannelse af vores nuværende forening.

Helt nye vedtægter skal skrives. Alle nuværende medlemmer kan fortsætte, og nye (i lighed med de regler, som gælder nu) kan optages.

Der er ikke mere forskel på aktive og passive medlemmer – alle er fremover „aktive“. Medlemskontingentet fastsættes ud fra de aktiviteter foreningen skal omfatte (væsentlig lavere kontingent end hvad der nu gælder for aktivt medlemskab).

Foreningen vælger en bestyrelse med formand, sekretær og kasserer og evt. flere bestyrelsesmedlemmer. Foreningen skal ikke længere have eget kontor, så den udgift forsvinder.

Praktiske forhold vedr. Gruppeliv afklares med juridisk bistand, så foreningen ikke længere er ansvarlig for dette forhold.

Foreningens formue (herunder de 2 feriehus eller værdien af samme) forbliver i foreningen.

Foreningen skal fortsat hedde „Radiotelegrafistforeningen af 1917“.

Det primære formål for den „kommende forening“ er at virke for sammenhold og etablering af medlemsaktiviteter samt selvfølgelig fortsat at være talerør i forhold til det omgivende samfund og tidligere eller kommende samarbejdspartnere.

Jan Preisler

In memoriam

En god ven og kollega er gået bort.

Bente Terkelsen er efter længere tids sygdom stille sovnet ind 13. april 2013.

Bente stod til søs i 1964 som stewardesse ved rederiet J.Lauritzen, hvorefter hun gik på Wendelboes Radioskole, indtil hun fik certifikat som radiotelegrafist i december 1967. Hun fik hyre ved ØK og sejlede nogle år, indtil hun gik i land i juni 1969 få måneder før, hun fødte sin første datter.

Bente arbejdede udenfor telegrafistfaget, indtil hun i 1978 fik hyre ved Bornholmstrafikken. Nogle måneder senere skiftede hun til Gedser-Travemünde linien, hvor hun var ansat, indtil ruten lukkede. Bente blev ansat ved Forsvaret 1. september 1987, hvor hun var indtil sin alt for tidlige død kort efter hendes 70 års fødselsdag.

Arbejdet ved Forsvaret fyldte meget i Bentes liv. Hun var en meget engageret og solid arbejdskraft, som involverede og aktiverede alle omkring sig i opgaverne. Hendes engagement og energi var smittende, ligesom hendes stædighed aldrig fornægtede sig ved løsning af vanskelige opgaver. Ligegyldigt hvor meget hun havde at se til, var humøret

altid højt, og hun havde altid en kvik bemærkning parat.

Bentes liv var præget af en ukuelig optimisme og en stærk vilje iblandet en god del stædighed. Hun var et meget uhøjtideligt menneske, som var indstillet på at tage tingene, som de kom uden at gøre nogen større historie ud af det. Når der var udsigt til fester og sammenkomster, var Bente altid hurtig til at melde sig under fanerne, mens hun samtidig energisk gik i gang med at overtale de mere valne til at deltage. Der skulle ske noget omkring Bente, og alle skulle involveres. Bentes udlængsel var stor, og hun nød at komme ud og opleve verden, hvadenten det var krydstogt på de store have, rundrejser i USA eller traveture i de norske fjelde for at se rensdyr og elge. Ophold i foreningens sommerhuse med familien nød hun i fulde drag.

Også Bentes langvarige sygdomsforløb var præget af hendes ukuelighed. Hun var overbevist om, at sygdommen ikke skulle få bugt med hende, for der var mange ting, hun endnu havde til gode at opleve.

Bente lagde en del af sin energi i arbejdet for foreningen, og i perioden 1998-2002 var hun valgt til repræsentantskabet og var medlem af overenskomstudvalget for landtjeneste,

hvor hun bl.a. deltog i overenskomstforhandlinger.

Bente var en god ven og kollega, som skabte liv og humør omkring sig. Hun vil blive stærkt savnet af os alle.

Tak for mange gode minder.
Vagn.

Foreningens feriehus

LØKKEN

Ledige uger:

20,23,25,27,28,34,35,39,
40,41 samt 47-52 incl.

Ugenumrene følger den "officielle" kalendernummerering.

Det betyder, at lejeperioden starter fredag i forgående uge og slutter fredag i "nummerugen".

Vedr. priser for leje af husene henvises til side under debatforum m.v. Oplysning om password fås ved henvendelse til kontoret eller til webmaster.

Bestilling af feriehusene sker ved henvendelse til kontoret - tlf. eller e-mail

GUDMINDRUP

Ledige uger:

22-26, 34-52

En erindring om 2 år på Station Nord.

Dansk atompolitik - set fra flightlevel zero.

Station Nord, en nu nedlagt vejrstation på Grønlands østkyst, var mit hjem fra sommeren 1966 til sommeren 1968. Jeg blev ansat som radiotelegrafist sommeren 1966 af Grønlands tekniske Organisation, og efter en række korte kurser i Lufthavnen i Kastrup, vejr og flyradio-trafik, sendt til 81°36'N 16°40'Ø, nærmeste nabo Danmarksfjorden, vejrstation Danmarks Havn og Thule Air Base. Fra den introduktion jeg fik i Danmark, var min viden om mit fremtidige hjem, at det var en vejr- og radiostation til betjening af flyene, der gik til fjernøsten via nordpolen. Med omladning på Thule Air Base var der afgang med Military Airlift Commands C-130 destination Nord.

Mit første indtryk af Station Nord var en samling barakker og en landingsbane, der var større opgaver værdig end at være landingsbane for en smule vejrstation ved verdens ende. Her på toppen af jorden gik vi så 29 mand og rodede med de daglige gøremål, vi telegrafister sendte vejrdata til Danmark, havde den daglige kontakt med nordpolsflyene fra Japan, Holland, Tyskland og Danmark, og sendte Iykönskningstelegram til tante Oda i Nr. Snede. Radiosondepersonalet sendte deres balloner og små radiosendere op, målte vejret oppe i højderne og samlede vejrdata om forholdene i de højere luftlag. Kokkene lavede god og rigelig mad, og udendørsfolkene sørgede for vand, tømte skraldespande, og uanset vejr ryddede de landingsbanen for sne. Fritiden gik med hundeslædekørsel, billiard, film, læsning og hjemmebryg. Hjemmebrygningen skyldtes, at vi fandt det livsvigtigt at supplere de forsyninger, som finansministeren var den glade giver af - hver søndag 2 øl pro persona og 1 flaske snaps til deling mellem 8 mand. Jeg tror vi er tilgivet. I særdeleshed når man tager i betragtning, hvor rædselsfuldt resultatet blev.

Livet på en station som Nord bliver en daglig rutine; man passer sit arbejde og stiller ikke spørgsmål ved, hvorfor alle forbindelser til omver-

nen gik gennem Thule Air Base, at alle køretøjer var amerikanske, at forsyningerne blev fløjet ind til Station Nord med amerikanske militærfly, hvorfor radiostationen var forsynet med amerikanske lyttefrekvenser, hvorfor alle nødforsyninger var af amerikansk oprindelse. Vi var jo danske! Men den stille undren kan også udløse spørgsmål. Hvorfor rydder udendørsfolkene landingsbanen i døgndrift, når den alligevel flyger til, hvorfor ikke vente til vejret bliver bedre, når vi ved, at det næste fly, vi forventer at ankomme til Nord, er anmeldt til landing om 3 uger. Har den danske stat virkelig så mange

Maskinparade ved verdens ende

penge, at de kan betale for det gilde. Hvorfor har vi amerikansk snerydningsmateriel, der kan holde Kastrup lufthavn snefri, uanset hvordan det danske vejr skaber sig, så meget sne falder der heller ikke i Nordøstgrønland. Forklaringen er ligetil, vi er nødlandingsbane for de civile nordpolsruter, sagde vor stationsleder. Hele den vinter gik vi og ventede på, at et fly skulle nødlande med en mellemstor husmoderkongres på vej fra Europa til Japan.

Vi var egentlig en lille feteret skare ensomme mænd; vi fik hver måned friske forsyninger af frugt og grøntsager fra Thule Air Base. Jeg kan forsikre, at det forhøjer nydelsen af friske californiske druer, når man indtager dem i den forvisning, at i samme område slæbte Høgh Hagen og Brønlund sig sydover i svindende dagslys. Fint besøg

Ny trækraft!

fik vi også af den amerikanske ambassadrice og pinger med striber, der under en animeret frokost forsikrede os om det ubrydelige venskab mellem Amerika og Danmark. Problemet med det besøg var, om piloterne var ædru nok bagefter til at finde hjem. Ambassadricen var meget mørk ved afrejsen, men yderst korrekt. De af os, der var oprejste efter finansministerens glade udskænkning, vinkede pænt farvel. Kort sagt vi hyggede os, lavede ikke meget og tjente gode skattefri kroner.

En del af hverdagen på radiostationen var også meldingerne på Air force frekvenserne: Sky King, Sky King, Sky King this is Thule Air Base - do not answer - og så en rablende kodemelding. Vi gætede længe på, hvad det kunne have af betydning, men endte med at sætte meldingerne i forbindelse med de overflyvninger af stationen med B52 bombemaskiner, som hyppigt fandt sted. Hvem ved hvad?

Hvem gætter bedst? Har du en gang set en B52 bombemaskine i luften, så kan du genkende den resten af dit liv. Havde de B52 maskiner noget med os at gøre? Hvor skal de hen? Hvorfor er de her? Station Nord var udstyret med en stor sendemast til et radiofyrtår, der hele tiden sendte radiosignaler, så fly i området kunne pejle sig ind på vor beliggenhed. En noget overdimensioneret foranstaltning, vor betydning taget i betragtning. Men vor stationsleder havde en god forklaring, man har selvfølgelig bygget denne sendemast, for at nordpolsflyene kan finde vej. Men vi indianere gættede videre og nåde frem til en plausibel forklaring på tilstedeværelsen af B52 maskinerne. Det var efter vor opfattelse øvelsesflyvninger. Amerikanere bør vel øve sig, så de kan finde vej den dag, det for alvor skal gå løs. Men tætte overflyvninger af B52 maskiner får, om ikke andet, een til på et tidspunkt at trække et atlas frem for at se, hvor man er i verden. Nu er jeg et barn af „det danske atlas“, der som udgangspunkt har Danmark, og først når man har lært, at Kina er riget i midten, kan man forstå, hvordan det udgangspunkt, man vælger at betragte kloden fra, er af betydning for det svar man får. Ser man verden med nordpolen som centrum, er det ikke svært at se, at de industrielle og befolkningsmæssige

tætteste områder i USSR er på en lige linje fra Thule Air Base over Station Nord. Så falder der, uden finansministeriel sprit mange ti-ører.

Januar 1968 jeg var på flyvagt. Nærmeste civile radiostation var Dundas ca. 10 km fra Thule Air Base, hvor en af mine gode venner var telegrafist. Der var normal radiotrafik i området, en søvrig Japanair på vej hjem. En Lufthansa maskine på vej til Europa. Jeg glædede mig til at få en sludder med stewardesserne på Japanair. Når de passerede os, havde de fået de sidste passagerer nogenlunde til ro, og havde tid til en sludder med vi nordboere. Pludselig begynder Dundas at sende på fuld styrke. Det ene kodede telegram afløser det andet. Jeg forsøger at kalde Dundas, men får ikke svar, forsøger at kalde Søndre Strømfjord, heller ikke svar. Da han ikke svarer mig, starter jeg en gammel langbølgesender op, som vi har på Nord i tilfælde af radioforstyrrelser i området. Det lykkes. Dundas kommer ind og kan fortælle - morsealfabet - at en B52 med brint-bomber er styrtet ned næsten udenfor deres vinduer. Postmesteren var på sne-scooter kørt til stedet, så de havde rimelige pålidelige underretninger. Men han må desværre afbryde transmissionen, da de har meget travlt med at underrette Grønland. Der var atombomber ombord på B52erne. Næste eftermiddag kontakter jeg en SAS-maskine, der var på vej til København. Jeg forventer selvfølgelig, at han har hele historien med. Den må være i medierne på dette tidspunkt. Den arme kaptajn, han tror, at mørketiden har fået det til at slå klik for manden dernede. Desværre for Ekstra Bladet kan jeg ikke overtale ham til at tage en god historie med tilbage til København - jeg kunne i dag godt tænke mig at møde ham. Der var jo også snart valg i Danmark, og de flinke folketingspolitikere, ved ikke noget om, hvad der sker helt oppe i Thule. Til trods for at de fik øjeblikkelig underretning via Dundas.

Jeg har tilbragt 2 år af mit liv på Station Nord, jeg har tjent gode skattefrie kroner, jeg har drukket den finansministerielle sprit og vin på kongehusets fødselsdage, til jul, pinse og påske, men

når rusen er væk, mener jeg, der er nogle ædruelige kendsgerninger, jeg vil bringe til torvs, samt nogle ædruelige spørgsmål jeg som dansk statsborger gerne vil have svar på. Jeg antager, at der er følgende, der peger på direkte amerikansk involvering i anlæggelse og drift af Station Nord.

1. Alle områdekort vi havde til rådighed var luftfoto fra US Airforce.
2. Stationens køretøjer var udlånt fra Thule Air Base - vi førte timebog.
3. Forsyninger til stationen skete med MAC fly fra Thule med maskiner af typen C-130.
4. Flybrændstof på stationen kunne kun frigives til civile fly efter tilladelse fra Thule.

Transportmidler i nordgrønland

5. Den danske forbindelsesofficer på Thule Air Base var af den opfattelse, at vi som civilt personel var underlagt basepersonellets begrænsede bevægelsesfrihed i Thuleområdet.

6. Personalet på Station Nord blev betalt for at holde landingsbanen klar uanset vejret.

7. Den amerikanske ambassadrices besøg var efter min opfattelse moralsk oprustning til tjenestegørende personale - desværre var vi danske. Jeg er den dag i dag overbevist om, at hun var i den tro, at vi var en del af det amerikanske forsvar. Andre besøg - amerikanske præster, højtrangerede officerer - er I ikke amerikanske?

8. Hvad skal den danske regering med en overdimensioneret landingsbane tæt på nordpolen. Dansk engagement i området var en militær Catalina-maskine, der hed Luftgruppe øst når den var på østkysten af Grønland, Luftgruppe vest, når den var på vestkysten af Grønland. Maskinen kunne lande på et frimærke. Det var den bygget til. Samt en blå isreconiseringsmaskine, med norsk besætning, døren kunne vanskelig lukkes, så vi brugte et tov. Flyve kunne den.

De mange spørgsmål munder ud i: Kan det tænkes, at i forbindelse med

opbygningen af det atomare forsvar, herunder aftalerne med Danmark, har det været nødvendigt at anlægge en alternativ landingsmulighed i Nordøstgrønland for B52 maskinerne? Vejrforholdene i Grønland antager ofte en ret voldsom karakter. Hvorimod Nordøstgrønland er forholdsvis vejrmæssigt stabilt, og egnet til sekundær landingsmulighed. Station Nord er med sin placering, både indflyvningsmæssigt og vejrmæssigt et godt valg. Skulle det komme til et atomart opgør med USSR, er det af vital betydning for fly i vanskeligheder, der kommer fra bombemål i USSR, at kunne nå en landingsbane. Og når alle avancerede navigationssystemer svigter, er der intet, som et godt gammeldags radiofyrtårn at holde hjem på.

Et sådan fandtes på Station Nord.

Det har tilsyneladende været af betydning for det amerikanske militær at have så korrekte oplysninger om vejret på ruten til USSR som muligt.

Der var radiosondetjeneste på Nord.

Måske har man tænkt, at en station med 29 mand, der kunne forsegles for omverdenen, var det bedst tænkelige sted, at nødløse et fly med atomvåben. Man bør have i erindring at det lykkedes at gemme Thule ulykken. Nødløslingen i Thule var måske udenfor den standardprocedure, der var aftalt mellem den danske regering og amerikanerne.

I den tid jeg var på Station Nord, fik jeg min hyre af den danske stat. Station Nord har derfor været på finansloven. Kan det deraf sluttes, at det danske folketing i hele perioden har været orienteret - eller kan det deraf sluttes, at folketinget har haft mulighed for at få viden om den danske politik i Grønland.

Kendsgerningerne er?

Poul Erik Kolster

Ovenstående er skrevet før journalist Poul Brink fik rodet sagen op jf. H.C.Hansen notatet.

Fotos: Poul Erik Kolster

Kronborg - nyt museum og kulturhavn -

Helsingør inviterer til fest når Kulturhavn Kronborg indvies 25. maj.

Kulturhavn Kronborg har ændret omgivelserne omkring et af Danmarks nationale klenodier, Kronborg Slot, og åbnet området mellem slottet og Helsingør by.

Tidligere grænsede Kronborg op til de gamle industriarealer fra tiden med Helsingør Værft. Nu har Kulturhavn Kronborg genskabt nogle af slottets historiske forsvarsværker som glaciset mod nord, ravelinen i havnebasinet og voldgraven ind mod slottet. På den måde træder Kronborgs dramatiske profil tydeligere frem, og kulturarven bevares. Samtidig er forbindelsen til Helsingør Værft tydelig via Værftspladsen og de moderniserede kaj anlæg, der binder byen og borgen bedre sammen og åbner Helsingør mod vandet.

Kulturhavn Kronborg har også moderniseret Helsingør Havn, der har fået nye belægninger og kaj anlæg, som inviterer sejlene turister indenfor og giver plads til smukke skibe.

M/S Museet for Søfart – en spektakulær ny oplevelse – åbner 29. juni 2013

M/S Museet for Søfart er Danmarks nye søfartsmuseum, hvor arkitektur og udstillinger viser fortællingen om os alle og den maritime verden.

Museet er placeret i den gamle tørdok placeret mellem Kronborg og Kulturværftet på havnen i Helsingør.

Museets udstillinger fortæller om Danmark som en af verdens førende søfartsnationer i fortid og nutid og hvordan vores hverdag er præget af søfarten og de muligheder den giver, ligesom museet også rummer Nordens største maritim-historiske videnscenter.

Kilder og foto:
Helsingør kommune og Kronborg slot samt m/s Museet for Søfart.

Telegraftårnet er navnet på det store iøjnefaldende tårn, der tegner Kronborgs profil mod Helsingør. Dette navn stammer fra den relativt korte periode, hvor der på tårnets top var installeret en optisk telegraf.

Optisk telegraf er den form for telekommunikation, man brugte før den elektriske telegraf.

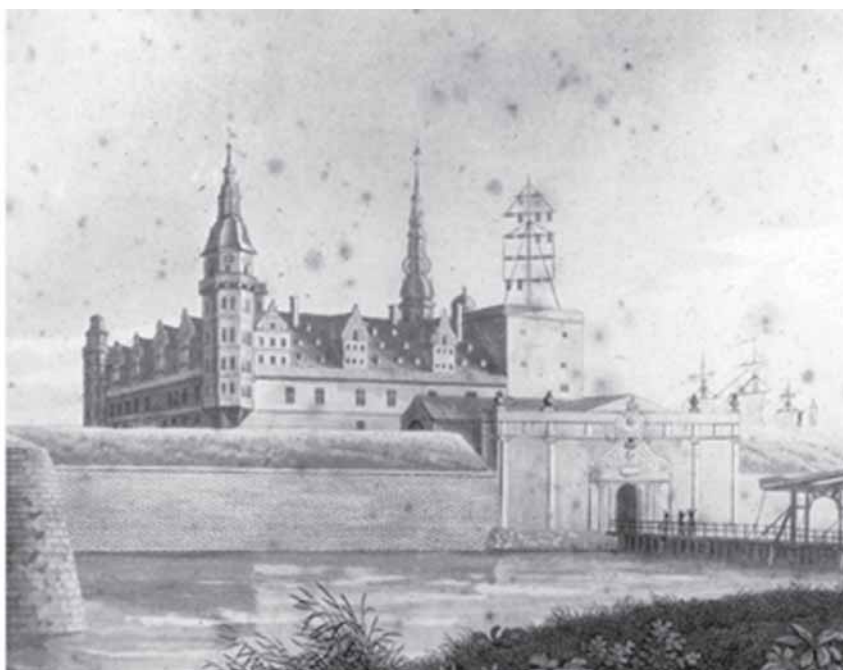
Det var i den første halvdel af 1800-tallet. Den optiske telegraf var et stativ, hvorpå der var monteret en lang række små plader. Under de rette vejrforhold kunne man via disse plader sende kodede signaler over lange afstande.

Fra telegrafens på Kronborg kunne man således sende signaler helt til København og herfra videre til Kiel i hertugdømmet Holsten, der på det tidspunkt endnu hørte under den danske konge. Det siges, at man på en dag med optimale vejrforhold kunne sende en besked fra Helsingør til Kiel på blot en halv time.

Optimale var de ikke i 1807, da den engelske flåde passerede Helsingør. Da var Helsingørs koner efter sigende i færd med at lave middagsmad, og den megen os fra ildstederne gjorde det umuligt at aflæse telegrafens. Og hvordan det gik København i den forbindelse, er en helt anden historie.

Fantastisk udsigt

En anden historie helt for sig selv er udsigten fra tårnets top. Når man er kommet op ad de mange trapper, belønnes man med en uforlignelig udsigt over Helsingør og Øresund. Et oplagt udflugtsmål.

*Radering af S. H. Petersen i "Malerisk Geographie" 1823.
Viser Kronborg slot med optisk telegraf på telegraftårnet.
I baggrunden anes riggen fra et sejlskib.*

Bodil Laursen

Bog anmeldelse

Maskinmestrenes Forening har i anledning af 140-års jubilæum 1. april udsendt en flot og omfangsrig bog med titlen „Opad og fremad“. Bogen beskriver maskinmestrenes virke inden for blandt andet skibsfart,

vedvarende energi, olie, gas og kul samt forsyning og hospitalsdrift.

Maskinmestre er jo generalister og specialister som bidrager med ledelse, drift, vedligehold og optimering i Danmark og i ver-

denssamfundet. I bogen tegnes en lang række person- og virksomhedsportrætter, så læseren får indtryk af det meget brede spektrum, maskinmestrene omfatter.

Hovedvægten af artiklerne behandler vilkår og muligheder i nutid og fremtid, men der er også gjort plads til historiske tilbageblik og afsnit om uddannelserne.

Foreningen medlemstal er nu på mere end 10.000, mens antallet af kvindelige maskinmestre kun udgør omkring 122. Så af den grund er det nok naturligt, at bogen i både form og indhold fremtræder meget maskulin.

Jan Preisler

Opad og fremad – Maskinmestre som teknologiske ledere før, nu og i fremtiden
240 sider.
ISBN 87-87036-86-X

Medlemsstatistik

Ændringer januar 2013

2782	Erling Stær Sabinsky	afgået ved døden
3983	Per Estrup Nielsen	aktiv til udmeldt

Ændringer februar 2013

4896	Benny Iversen	aktiv til udmeldt
945	Jørgen Jensen	afgået ved døden

Ændringer marts 2013

2797	Lene Thomsen	aktiv til passiv
2495	Erik Alexis Petersen	aktiv til passiv
5655	Steen Louis Hansen	ny passiv
1426	Arni Matras	afgået ved døden
3533	Heinrich Bendorff	afgået ved døden
5096	Lise M. Nilsson	aktiv til passiv
4611	Nina Ørbæk Bertelsen	aktiv til passiv

Ændringer april 2013

3924	Finn Litgov	passiv til udmeldt
2602	Poul Erik Hansen	afgået ved døden
2758	Lis Viuf	afgået ved døden
5031	Kirsten Schmidt	passiv til udmeldt
5149	Hans H. Gerhauge	aktiv til udmeldt
1648	Viktor Flodin	afgået ved døden
4633	Birthe E. Hansen	passiv til aktiv
4277	Bente Terkelsen	afgået ved døden

Medlemstal pr.1. maj 2013

Aktive 111 Passive 311

Wendelboe-træf

Wendelboes veteraner arrangerer sammenkomst på Holmen torsdag d. 5. september med start kl. 09.45.

Der vil blive rundvisning i OXA, besøg i Mastekranen samt på radiostationen på Peder Skram.

Frokost vil blive indtaget i Marinekasernens kantine. Alle tidligere Wendelboe-elever er velkomne.

Tilmelding til Knud-Helge Andreasen, tlf. 54 85 97 00 mobil. 22 64 95 00 mail: 1944kha@gmail.com

Veteran-frokost

Fredag den 15. marts blev endnu en velbesøgt veteranfrokost afholdt i Sundby Sejlklubs hyggelige lokaler.

Som tidligere blev en del gode erindringshistorier bragt til torvs – langtidshukommelsen fejler heldigvis ikke noget blandt deltagerne.

Og endnu engang sang man Kates nostalgiske veteransang med Johs. Møller som forsanger. Til indledning oplyste han lige, hvorledes man i sidste vers skal synge TU og SU, hvortil det fra bageste række lød: „Der er ellers på det seneste sket en markant indskrænkning af SU'en“.

På trods heraf tør jeg godt udtrykke et SU til efterårets veteranfrokost.

Jan Preisler

Foto: Jan Preisler

Jubilæumsdag på Fanø !! Invitation til alle radioelever på Navigationsskolen

5./6. oktober 2013 er udnævnt til officiel 50 års jubilæumsdag for elever, der gik på Fanø Navigationsskoles Radioafdeling i året 1963. Dagen vil blive markeret ved afholdelse af et festligt arrangement, hvor også alle andre elever fra Fanø Navigationsskoles Radioafdeling - uanset årgang hermed er inviteret til at komme! Din eventuelle partner er naturligvis også velkommen!

Med hensyn til overnatning kan du hente inspiration på www.visitfanoe.dk (Fanø Turistbureau - Tlf.: 7026-4200) hvor du finder oplysninger om Kroophold, Bed & Breakfast, Feriehuse etc. Du kan også spørge "Lokalagenten Knud" på 75163335 / 26973335 lkn@fanonet.dk

Det foreløbige program for lørdagen ser sådan ud:

Vi mødes kl. 13.00 ved den gamle Navigationsskole - (nu omdannet til Læge-/Sundhedshus) - hvor Pedellen Sandy åbner døren for os til et nostalgisk gensyn med skolens indre. Siden en byvandring i Nordby, hvor vi kan dvæle ved de gamle vandhuller og vore logier hos byens gode borgere. Så bliver der evt. tid til en lille morfar, og vi mødes igen kl 18.00 på Krogården til velkomstdrik og derefter festmiddag kl. 18.30.

Krogården - tlf.: 7666-0166 giver ca. 200 kroner i rabat pr. overnatning til alle, der deltager i „Festligt Fanøtræf“, Én overnatning incl. morgenmad for to personer koster således kr. 795,- (ca. 400 pr. person) mens et enkeltværelse incl morgenmad koster kr. 595 pr. person (tilbud gælder både fredag og lørdag).

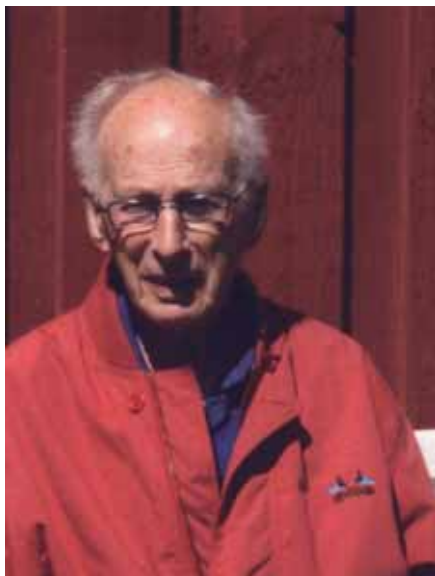
Har du (og andre elever du kender) lyst til at deltage, - så send straks en foreløbig tilmelding. Sidenhen bliver der sat en endelig dato for bindende tilmelding!

Bodil Laursen kontraposto@hotmail.com eller Knud Nielsen lkn@fanonet.dk

Vel mødt på Fanø 5. oktober 2013 - evt. fredag 4. okt. på egen hånd!!! F.eks. kunne man besøge det gamle el-værk, nu Fanø Bryghus.

Bodil Laursen, 2827 & Knud Nielsen, 2918

Mindeord

I en alder af 96 år døde Gunnar Christiansen i oktober 2012 på et plejehjem på Djursland. Gunnar Christiansen var den sidste af modstandskampen hemmelige telegrafister. I bogen „Hemmelig dansk radiotjeneste under 2. verdenskrig“ af Hans Bonnesen, kan man læse om Gunnar Christiansens indsats.

Gunnar Christiansen var radioamatør og medlem af EDR 1937-2008. I OZ, dec. 2012, skrev Hans Bonnesen i mindeordet bl.a.:

Gunnar Christiansen, OZ7GC, var oprindeligt uddannet som mejerist. Ved udbruddet af 2. verdenskrig befandt han sig i Island, men blev, da Danmark blev besat, overført til den hemmelige tjeneste SOE's skole. Her gennemførte han den ekstremt hårde uddannelse som faldskærmsmand og agent.

Sent på natten den 16. februar 1943 blev han sammen med tre kammerater kastet ned med faldskærm ved Bidstrup nord for Furesøen. Denne nedkastning – den tredje succesfulde – var det nærmeste man overhovedet vovede at udføre så tæt ved hovedstaden. 7GC, eller „MAT“ som hans kodenavn var, gik straks i gang med sit radioarbejde, og da han i forvejen var uddannet som telegra-

fist i hæren, blev han yderst succesfuld i sit dødsensfarlige arbejde.

I 13 måneder havde han heldet med sig og var til stadighed i kontakt med den engelske ledelse, men den 28. april 1944 om eftermiddagen var hans held forbi, idet han blev slået til jorden af tyske Abwehr-folk, der havde skjult sig bag en transformatorstation tæt ved Gentofte Station.

Med sine 13 måneders erfaring mente tyskerne, at han var en skattekasse af oplysninger, og han blev af Gestapo underkastet flere dages tortur på Shellhuset, hvor man forsøgte at få ham til at røbe, hvad han vidste om modstandsarbejdet i København.

Da det ikke lykkedes, blev han overført til Gestapohovedkvarteret i Albrechtsstrasse i Berlin, hvor forhørene fortsatte. Til sidst opgav hans plageånd ham og sendte ham i koncentrationslejren Sachsenhausen, hvorfra han endelig blev befriet af Folke Bernadotte-transporterne i det sene forår 1945. På Østerport Station så han sit snit til at stikke af og opsøgte straks sine foresatte for at fortsætte med sit radioarbejde. Efter krigen blev Gunnar Christiansen ansat i FE, hvor han arbejdede indtil han som 60-årig fik førtidspension.

*) fra side 15
Nov.2012

Trods Bruno Karsch kontante afvisning af tilstedeværelsen af andre tyske pejlehold i Danmark, viser det sig, at Ordnungs Polizei også havde pejlehold i landet. Det synes efterfølgende, at der ikke har eksisteret et samarbejde mellem disse to hold. Under alle omstændigheder må man tro, at det kun var Abwehrs inter-europæiske pejletjeneste, som havde mulighed for at foretage fjernpejlinger og via fjernskrivermeddelelser kunne videregive disse informationer til de lokalt arbejdende hold.

Pejlevognene kommer !!

En beretning fra 2. verdenskrig
Af Hans Eifelt Bonnesen, OZSRB

Det ligger alt sammen 64 år tilbage, vi skriver den 11. juni 2004 – Men minderne er stadig lyslevende. Bruno Karsch, DFSMH, står stille foran monumentet i Mindelunden i Ryvangen. Den tidligere Obergefreiter i Hitlers Sondernachrichtungsstelle, København bøjer sig ned og lægger en lille buket hvide blomster foran monumentet. „Man kan godt ære sine tidligere modstandere“, siger han stille på et næsten korrekt dansk, et dansk han som ung soldat lærte, da han i perioden 1941-1945 opholdt sig i Danmark. Bruno retter sig op, og uden et ord blive vekslet mellem os, forlader vi den mennesketomme Mindelund lige så stille, som vi kom.

DF5MH, der lærte morsetelegrafi som dreng af sin far, styrmand i den tyske handelsflåde, er igen i København. Som radioamatør har man venner overalt, og Bruno Karsch, er ingen undtagelse. I fælles interesse har jeg som dansk radioamatør, aftalt et møde her i København for at være ham behjælpelig. Bruno Karsch, der i dag bor i Østergade, vil gerne gense nogen af de steder, hvor han opholdt sig under 2. verdenskrig. Bruno beder mig standse foran en lille hvidmalet villa i Skovshoved. Han står ud og ser op mod vinduerne på første sal. „Aah, hun var så sød den lille dame, der boede der, men nej - det blev aldrig os, og siden er jeg aldrig blevet gift“. Minderne synes at overvælde den ellers meget kontante Bruno. Vi sætter os ind i bilen og efter en formiddagsrundtur i København og omegn, har vi endelig sat os ned for at spise frokost.

Hvordan begyndte det?

Bruno Karsch har trods sine 83 år ingen problemer med hukommelsen. „Jeg kom ud af gymnasiet i 1939 og begyndte at læse til ingeniør, men så brød krigen ud, og jeg blev indkaldt“. I en næsten ubrudt talestrøm følger beretningen, om hvordan han blev sendt på en underofficersskole,

og hvordan han hurtig fandt ud af, hvad man ikke skulle gøre. Blot at undlade at pudse sine støvler eller rense sit gevær medførte, at man skulle skrive sætningen „Jeg skal huske at rense mit gevær“ 200 gange. Da dette havde gentaget sig adskillige gange, opgav man den genstridige officerselev Bruno Karsch og sendte ham tilbage til stamafdelingen. „Alle mine kammerater fra officerskolen, endte på østfronten, - jeg har aldrig hørt om eller set noget til en eneste af dem - de er formodentlig alle døde“.

Bruno Karsch talestrøm står pludselig stille - helt stille. I stamafdelingen blev evnen til telegraferer opdaget, og inden længe blev han sendt videre til den tyske hærs specialskole for radiokommunikation. Efter måneders hård træning i at betjene radio-udstyr og lytte til morsesignaler blev Bruno Karsch sendt til et Danmark, som i mellemtiden var blevet besat.

Løkken

Den 22. september 1941 ankom den nyudnævnte Obergefreiter Bruno Karsch sammen med en række kolleger til Løkken, hvor han blev tilknyttet til den tyske hærs „Sonderhorchfunkstelle Løkken“. Denne speciallytte- og pejle afdeling havde som opgave at overvåge al fjendtlig radiotrafik og pejle hvorfra denne radiotrafik kom. Via telefon og fjernskriver blev oplysninger om nyopdagede radiostationer givet videre til andre danske og nord-europæiske stationer med samme opgave og på centralt hold blev pejlingerne koordineret, så man fik et indtryk af, hvorfra der blev sendt. Samtidig blev indholdet af de opsnappede radiosignaler sendt videre til de tjenestesteder, hvor man beskæftigede sig med tydingen af de kodede signaler, man havde opsnappet. De tyske soldater i Løkken sang i øvrigt, når de gik til spisning fra kasernen, hvor de boede. Borgene i Løkken brød sig ikke om den udfordrende sang, og efter en henstilling fra Løkkens borgmester indstillede man syngeriet.

Medens tyske soldater døde i Afrika, i Rusland eller på verdens-

havene sad Bruno Karsch og hans kolleger stille og roligt i den charmerende danske ferieby og lyttede til radiosignaler.

Køge

Ved at betragte et kort over Danmark kan enhver se, at netop Køge og Løkken samt pejlestationer i Nordtyskland danner en perfekt gitter for krydspejlinger over det danske område. I 1943 blev Bruno Karsch sendt videre til Nachrichtenstelle, Køge, en radioefterretningstjeneste beliggende i Køges nordlige udkant.

Her fortsatte arbejdet, men den stigende sabotage og modstandsbevægelsens radiotrafik medførte, at en del af mandskabet fra Køge blev sendt til Artillerivejens Kaserne på Amager, hvor man under ledelse af Oberleutnant Plog oprettede et Sondernachrichtenstelle med den opgave direkte at nærpejle de sendere, om modstandsbevægelsen brugte i og omkring København. Til at varetage arbejdet der, var en lille gruppe på fem specielle pejlefolk udpeget. De blev alle indkvarteret på Artillerivejens kaserne medens Oberleutnant Plog fik en standsmæssig indkvartering på Hotel d'Angleterre.

Selv efter 60 år husker Bruno Karsch navnene på hver enkelt kollega. Af disse er Jurgen Bauergardt og Heintz Menzel begge døde, medens Carl Natterer, der senere blev arkitekt, lever i bedste velgående i Augsburg. Jochen Ostwald var leder af radio-kontakttjenesten i kasernen på Artillerivej, endelig var Bruno Karsch og hans gode ven Kurt Herold de sidste af denne gruppe. Hertil kom to tilforskrevne chauffører. I dag mener alle, der beskæftiger sig med tiden under den tyske besættelse, at folk fra pejletjenesten var Gestapofolk. „Intet er mere forkert“, forklarer Bruno Karsch. Folkene fra Sondernachrichtenstelle tilhørte ganske enkelt Wehrmacht. De soldater, der foretog den endelige anholdelse af de danske agentsendere var også Wehrmacht-soldater. „Selv gik vi aldrig ind i husene, hvor senderne var placeret. „Vi var“, tilføjer Bruno Karsch, med en undseeligt Smil, „for

vigtige i krigsførelsen, til at dø, hvis agenten skulle trække en pistol og skyde mod os“. Til gengæld var det vigtigt, at de arresterede agenter blev afleveret til Gestapo. Gestapofolkene brød vi os meget lidt om. De var ganske enkelt mere rå end godt var.

Artillerivejens kaserne

I Iøbet af 1944 var det klart for de fleste tyske soldater med en smule omløb i hovedet, at krigen var tabt. „Nyd krigen, freden bliver frygtelig“, var en sætning, der igen og igen blev sagt mand og mand imellem. Men arbejdet skulle gøres. Uniformen blev hængt i et skab på kasernen, og civile klæder blev anskaffet. Bruno Karsch fortæller: „Vi tilhørte som sagt stadig Wehrmacht, og fik endog et personligt Ausweis udstedt med Feldmarschall Keitels personlige underskrift, hvorpå der stod, at vi skulle have enhver hjælp, vi bad om. Mit nye danske legitimationskort lød på Bjørn Hallquist, født på Bornholm; - det passede meget godt til min lidt pudsige danske accent. Som våben fik vi udleveret pistoler, men fik samtidig at vide, at vi ikke måtte anvende dem mod danske modstandsfolk. Vi måtte ikke på nogen måde skade dem, idet de efter tilfangetagelse sporenstregs skulle afleveres til Gestapo for afhøring og eventuel udveksling med tilfangetagne tyske agenter.

Aktion

Ved melding fra en af de fjernliggende pejlestationer om radiotrafik i et eller andet område i København kørte man straks af sted med to pejlevogne; disse to civile kassevogne af mærket Horsch var malet i ganske almindelige farver og begge vogne var forsynet med falske danske nummerplader, min vogn hed K.3100. „Men vores nummerplade blev udskiftet efter nogen tid“, fortsætter Bruno Karsch, „da netop en bil med dette nummer var kompromitteret. Den havde været involveret i et røveri og var blevet efterlyst i den danske radio. Som ledsagevogn havde vi enten en lille Opel Kadett eller en DKW med blødt tag, disse såkaldte Meldewagen var ligeledes malet i ganske almin-

delige farver og med danske nummerplader. Den medfølgende Melde-wagen havde til opgave at opnå forbindelse med Funkleitung på Artillerivejens kaserne, eller en anden kaserne i det område, hvor vi arbejdede. Disse tre biler var de eneste, der var i aktion ved en pejling, og de to pejlebiler holdt altid en afstand af nogle kilometer.

Vores biler var bestemt ikke særlig bemærkelsesværdige, - de havde ingen strittende antenner og kunne have tilhørt ethvert civilt fortagende i Danmark, - det eneste mærkværdige var, at de var benzindrevne, og at vi havde al den benzin vil skulle bruge. Inde i min store kassevogn var der indrettet en formidabel radiopejlestation, men udefra var der absolut intet at se.

Nemt at pejle danskerne

Når vi næmede os en illegal sender var det særdeles nemt arbejde, forklarer Bruno Karsch. „Den danske modstandsbevægelse brugte hovedsagelig en lille sender, man havde bygget her i landet, og vi kendte den udmærket, idet vi havde fået beslaglagt flere af disse stationer. Vi vidste på grund af deres konstruktion, at de radiofrekvenser, denne station kunne sende på, var begrænset til 7-8,5 MHz. Beslaglagte sendekrystaller viste ligeledes, at kommunikation med England foregik på frekvenser omkring 40 meter, og ifølge beslaglagte sendeplaner vidste vi også nogenlunde, hvornår der skulle sendes. Vi undrede os over danskernes grænseløse naivitet på dette punkt, men det hjalp selvfølgelig os.

En hurtig overlytning afslørede lynhurtigt en illegal station, som oven i købet havde en meget speciel pibende klar lyd. Efter at have pejlet den, hvilket tog nogle få sekunder, gav vi retningen via vores meldewagen, og sammenholdt med den tilsvarende pejling fra vores „søsterstation“, havde vi et klart kryds, der afslørede stationens beliggenhed. Når man var tæt på fremgik klart, idet morsesignalerne nu kun hørtes som et knock-knock-knock i vores hovedtelefoner. Så var det tid til hurtigt at spænde bæltepejleren om

livet, tage en frakke på og langsomt stige ud af vores bil for at finde og få den den illegale telegrafist arresteret. Mange gange hørte vi telegrafisten sende QUG, hvilket betyder „jeg må stoppe sendingen nu.“ Men ofte havde vi heldet med os, og kunne således medvirke til at aflevere tele-grafist og udstyr til vores foresatte. Eftersom specielt telegrafisten var vigtig for vores eftersøgning, sørgede man altid for, at lægge ham i håndjern. Var han undsluppet os, ville vi stå til ansvar og kunne forvente de alvorligste konsekvenser.

Hvor mange Pejlevogne?

Den danske litteratur taler om de mange pejlevogne – i visse tilfælde 15 - som blev indsat overalt i Danmark i krigens sidste år. Konfronteret med dette udsagn svarer Bruno Karsch med det karakteristiske tyske ord. „Quatsch“. (Sludder). „Vi var det eneste pejlehold i Danmark, og vi fem mænd blev indsat overalt i landet. Husk på, at Danmark geografisk var et meget, meget lille område sammenlignet med det enorme område, som den tyske Nachrichtungsdienst totalt skulle dække.

Når der var brug for os i Odense, Århus eller Aalborg kørte vi ganske enkelt vore biler til disse områder for at løse opgaven. Vi havde al den benzin, vi skulle bruge, dæk og hotelindkvartering var heller ikke noget problem. Mod krigens slutning fik vi tilsendt en stor Renault pejlevogn fra Frankrig, fordi Frankrig var faldet. Men den blev aldrig indsat. Vi var og blev det eneste pejlehold i Danmark, og når der tales om mange pejlevogne, må modstandsfolkene have set spøgelser ved højlys dag !!!“. * se side 13.

Afslutningen

Den 4. maj 1945 om aftenen var hele det danske pejlehold taget til det indre København for at have en munter aften. „Vi sad på Kakadu Bar, og klokken ca. 19.30 hørte vi en del råben og skrigen udenfor. Lidt efter lød der skud. Vi gik udenfor for at se, hvad der foregik, og hørte at alle tyske styrker i Holland, Nordvesttyskland og Danmark havde kapituleret.

2. verdenskrig var forbi. Den gyldne tid var forbi for os, vi betalte på Kakadu Bar, rejste os og begav os tilbage til Artillerivejens Kaserne, hvor vi pakkede vores ting sammen og tog vores uniformer på. Efter et par dage var vores pejlevogne og kommunikationsvogne læsede og vi kørte tilbage over Sjælland og Fyn. Omkring Kolding var der nogen unge mennesker, der stod og viftede med maskinpistoler, de bad os stige ud af vore biler, hvorefter vi begyndte at gå mod grænsen. Hvad der blev af bilerne med alt det fine udstyr, som var installeret i dem, må man nok spørge om.“

Tilbage til Riget

„Stille og roligt fortsatte vi til fods mod syd. I den sydslevigske by Wohm blev vi mærkværdigvis indkvarteret i en improviseret flygtningelejr uden for en canadisk militærlejr“, fortsætter Bruno Karsch. „Der blev vi i nogle dage, fordi vi fik mad, og fordi canadierne syntes, at vi var flinke til at spille dansemusik for dem. Betalingen var en cigaret til hver, for hvert nummer vi spillede Da denne sørgmuntre tid var til ende, fortsatte jeg videre til fods mod min hjemby Dortmund, hvor alt lå i ruiner. Min søde mor var blevet dræbt under et luftangreb, og alle andre familiedemedlemmer var udslettet eller forsvundet. Ordene, som vi soldater i munterhed havde sagt til hinanden, blev nu til virkelighed: „Nyd krigen, freden bliver frygtelig“. Det var så sandt som sagt. Indtil 1948 levede vi lige akkurat, men heller ikke mere“.

På grund af den påbegyndte ingeniøruddannelse lykkedes det Bruno Karsch, at få en stilling på Poststation Dortmund. Som statsansat trådte han siden ind i den konsulære tjeneste ved udenrigsministeriet, hvor han tilbragte mange år i forskellige lande, indtil han blev pensioneret, og kunne trække sig tilbage til en lille by i Østrigs bjerge. Langt, langt borte fra ungdommens Danmark og de hvide brede strande i Løkken i det fjerne.

PS:

Både Bruno Karsch, og Kurt Herold, er i dag døde.

Bøjes klumme

I seng med fjenden

Man kan uforvarende ende med at ramle i seng med fjenden. Jeg har prøvet det. Det var ikke slemt for mig, men fjenden klagede over oplevelsen og havde gyldig grund til sin klage. Nu skal I bare høre.

I de glade tressere, da foreningen var stærk og havde mange loyale og ambitiøse medlemmer, havde foreningens ledelse – REP og FU – fanget den udmærkede ide, at radiotelegrafisterne skulle efteruddannes, ja ligefrem transformeres til „Radio Electronic Officers“. Man iværksatte et omfattende efteruddannelsesprogram, udgav „Fejlfindingsbogen“, „Transistor-kursus“ og „Radarkursus“, og der var mange medlemmer, som tog praktisk-tekniske kurser i fejlfinding og reparation af radiomodtagere, og siden lige så praktisk-tekniske kurser i radartechnik.

Mange husker sikkert radar-kurserne i Frihavnen, hvor kapaciteter som Helge Skovgaard Hansen, Svend Bjørneboe og andre sled i det for at bibringe kursusedtagerne ny og brugbar viden til glæde for skibsfarten. Det var sund fornuft at tilbyde handelsskibene bedre teknisk service, men det fordrede naturligvis efteruddannelse. Flere rederier satte pris på initiativet, og med sådanne rederier aftalte vi løntillæg. Men desværre var sådanne rederier i mindre-tal. Foreningens gentagne krav om forbedret grunduddannelse mødte liden forståelse hos generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, der indtog en meget speciel holdning. På en henvendelse fra foreningen svarede P&T overraskende, at „der kan ikke tilføres Post- og Telegrafvæsenet sagkundskab udefra“.

Danmarks Rederiforening var heller ikke positivt stemt for at kræve forbedringer af radiotelegrafisternes tekniske kompetencer, men vi opretholdt presset og efter mange års pres lykkedes det at få overtalt de respektive parter i sagen til at beskæftige sig med

pro-blemet. Vi henviste til, at andre landes myndigheder for længst var gået i gang med efteruddannelse af radiotelegrafisterne. I Storbritannien var begrebet „Radio Electronic Officers“ for længst accepteret, og det samme var gældende for vore amerikanske kolleger.

Det gjorde indtryk på rederne, da vi henviste til forholdene i Holland. „Radio Holland“ var arbejdsgiver for de hollandske kolleger og tillige leverandør af skibradiostationer til de hollandske skibe. Ifølge vor viden var de hollandske redere langt mere progressive i deres holdning end de danske redere. Vi blev enige med rederne om at tage til Holland og tale med „Radio Holland“ for at få inspiration. Danmarks Rederiforening udpegede overstyrmand T. Holmstrøm som repræsentant for rederne og jeg fik overdraget hvervet som RAFs repræsentant. Vi blev vel modtaget af direktøren for Radio Holland. Han indviede os i de hollandske initiativer, og resultaterne var meget positive. Metodisk fejlfinding og reparation af radioapparater var en succes. Samtalerne varede en hel dag, så Holmstrøm og jeg var nødsaget til at finde et sted at overnatte. Det viste sig at være meget vanskeligt, ja så besværligt, at vi måtte tage til takke med et hotel, der kun kunne tilbyde et dobbelt-værelse, altså et værelse med en bred seng til to personer. Det var utvivlsomt ikke optimalt for Holmstrøm, men vi havde intet valg. Jeg var ret upåvirket, for mit sovehjerte var den gang meget samarbejdsvillig. Jeg faldt hurtigt i søvn og sov tungt og godt. Næste morgen klagede Holmstrøm over at have sovet elendig. Det var ikke sengen, der havde generet ham, men mig. Jeg havde dårligt lagt hovedet på puden, før en kraftig snorken bragede løs, sagde han. Der indtraf pauser i larmen, betroede ham mig, men når min snorken igen indfandt sig, vækkede jeg ham. Jeg beklagede naturligvis den gene, jeg havde forvoldt, men han var fair nok, for der var jo ikke noget alternativ til det elendige hotel.

Overskriften på dette indlæg er måske nok lidt for frisk, for Holmstrøm var ikke fjenden. Det var nok snarere mig, der var Holmstrøms fjende, når man betænker det bragende artilleri af lyde, jeg ubevidst satte ind mod den forsvarsløse styrmand.

Et P.S. er vel på sin plads. Den såkaldte udvikling indenfor kommunikationsteknikken løb jo faget over ende, så de søfarende kolleger måtte forlade skibene, men pudsigt nok har jeg siden mødt personer, der i dagens leje godt kunne finde anvendelse for en „Electronic Officer“ i de moderne skibe.

S. Bøje Larsen

En lille nostalgist

Vi er gamle pensionister,
men vi husker tem'lig godt.
Vi var alle gæve gnister,
og vi modtog stort og småt.

Var signalet svært at trace,
QRM og ubehag.
Det blev ekstra svært at læse
med det svage QSA

Var det svært at finde Lyngby,
var det både ak og ve,
kom der hjælp fra en kollega
og gav dig en QSP.

Var du telegnist i Grønland
eller hem'lig i FE,
var black out en særlig begmand,
som du sloges hjemvant i.

Skulle alle satelitter
blive tavse, det ku' jo ske,
er der stadig rigtig mange,
som kan morse QRV.

S. Bøje Larsen